Lietas Nr. C28337112
Lietas arhīva Nr. C-0541-14/10

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 7.martā

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas

tiesnese G.Viļumsone

ar sekretāri L.Balamu,

piedaloties prasītājam /pers. A/, viņa pārstāvim /pers. B/, atbildētājam /pers. C/, izskatīja atklātā tiesas sēdē 2014.gada 26.februārī Rīgā, Daugavgrīvas ielā,58, civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. C/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2012.gada 27.martā /pers. A/ cēlis tiesā prasību pret /pers. C/ par parāda piedziņu. Prasībai norādīts šāds *pamatojums*:

2009.gada 16.augustā prasītājs iegādājās automašīnu Crysler Voyager, identifikācijas Nr.C4GHN5M1RU536574, Valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, no ārzemju komersanta /pers. D/, dzīvojoša /adrese/, ko apstiprina /pers. D/ rakstisks apliecinājums, par summu EUR 1600 jeb Ls 1124,54, un nogādāja to uz Latviju turpmākai pārdošanai.

2009.gada 16.oktobrī prasītājs un atbildētājs noslēdza mutisku automašīnas pirkuma līgumu, saskaņā ar kuru prasītājs pārdeva, bet atbildētājs nopirka automašīnu par EUR 600 (Ls 421,82 pēc kursa Ls 0,702804 par EUR 1) un Ls 1000, kopā Ls 1421,68. Atbildētājs un prasītājs bija vienojušies, ka atbildētājs samaksās EUR 600 (Ls 421,82) avansā un Ls 1000, maksās ar ikmēneša maksājumiem Ls 200 mēnesī, izmaksājot atlikušo pirkuma summu līdz 2010.gada 16.aprīlim. Pirkuma cenā tika iekļauta maksa par atmuitošanu un automašīnas reģistrēšanu uz atbildētāja vārda ceļu satiksmes drošības direkcijā. Atbildētājs apsekoja automašīnas tehnisko stāvokli, ka automašīna ir labā tehniskajā stāvoklī, un piekrita to iegādāties. Prasītājs pārdeva automašīnu atbildētājam labā tehniskajā stāvoklī, ko apliecina tas, ka atbildētājs piekrita to iegādāties un lūdza prasītāju pārreģistrēt automašīnu uz atbildētāja vārda, kā arī CSDD tehniskās apskates rezultāti. Līdzēji vienojās, ka atbildētājs atmaksās atlikušo automašīnas cenu, maksājot Ls200 mēnesī. 2009.gada 16.oktobrī atbildētājs samaksāja prasītājam EUR 600 kā pirmo iemaksu.

2009.gada 13.novembrī automašīnai sekmīgi nokārtoja tehnisko apskati.

2009.gada 18.decembrī automašīna CSDD tika pārreģistrēta uz /pers. C/ vārda un viņš nekavējoties saka to izmantot. Pretenziju pret automašīnas tehnisko stāvokli /pers. C/ nebija. Prasītājs bija novērsis visus tehniskos trūkumus pirms brīža, kad automašīna tika pārreģistrēta uz atbildētāja vārda. Līdz ar automašīnas pārreģistrēšanu atbildētājs pilnībā nebija izdarījis nevienu maksājumu, kā tas bija norunāts. 2012.gada 1.februārī atbildētāja parāds bija Ls 1000. Prasītājs vairākas reizes bija atgādinājis atbildētājam, ka tas nav samaksājis nevienu no rēķiniem, taču atbildētājs apsolīja apmaksāt mašīnu, kā tas bija norunāts. Atbildētājs maldināja prasītāju un izmantoja uzticēšanos. Automašīnas izmantošanas laikā atbildētājs vairākas reizes vērsās pie prasītāja ar lūgumiem nodrošināt automašīnas remontu. Prasītājs uz sava rēķina taisīja vajadzīgos remontdarbus, par ko atbildētājs neko nemaksāja.

2012.gada janvārī atbildētājs paziņoja prasītājam, ka automašīna ir nokļuvusi avārijā, un atbildētājs piedāvā parādsaistību dzēšanai atdot automašīnu prasītājam. Prasītājs šādu piedāvājumu noliedza, lūdzot atbildētāju atmaksāt parādu pilnā apmēra. Atbildētājs šādu piedāvājumu noliedza. 2012.gada 27.februārī atbildētājs neinformējot prasītāju noņēma no uzskaites automašīnu, saņemot sertifikātu pārstrādei SIA ,,Auto pārstrāde". Naudu, ko atbildētājs ir guvis no automašīnas pārstrādes, viņš ir paturējis sev. Par šādām darbībām atbildētājs prasītāju nebija informējis un šī informācija ir kļuvusi zināma prasītajam tikai pēc tam, kad prasītājs bija vērsies CSDD īsziņas saņemšanai. Prasījuma priekšmets ir automašīnas samaksas piedziņa Ls 1000 apmērā. Prasītājs vērsās pie atbildētāja, lai tas apmaksā parādu, taču atbildētājs nav izteicis nevienu priekšlikumu par parāda apmaksas kārtību.

Prasības pamatojumam norādīts Civillikuma 1474., 1483., 1533., 2004., 1587.pants.

Prasībā lūgts:

-piedzīt no atbildētāja prasītāja labā Ls 1000 un tiesāšanās izdevumus.

Atbildētājs/pers. C/ rakstveida paskaidrojumos prasību neatzina, lūdza to noraidīt, norādot šādus argumentus:

Atbildētājs neapstrīd faktu, ka /pers. C/ 2009.gada decembrī nopirka no /pers. A/ automašīnu Crysler Voyager, identifikācijas

Nr.C4GHN5M1RU536574, reģistrācijas Nr./TL numurs/, par abpusēji nolīgto kopējo pirkuma maksu EUR 600.

Pēc atbildētāja kā pircēja pilnas pirkuma maksas samaksas prasītājam kā pārdevējam 2009.gada 18.decembrī prasītājs pārreģistrēja automašīnu Crysler Voyager, identifikācijas Nr.C4GHN5M1RU536574, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/ uz atbildētāja vārda CSDD.

Automašīnas ekspluatācijas laikā atbildētājs vairākas reizes griezās pie prasītāja ar lūgumu nodrošināt automašīnas remontu, kuru prasītājs arī veica. Ja atbildētājs nebūtu samaksājis visu nolīgto pirkuma maksu, prasītājs automašīnas remontu būtu atteicis. Nekorekts un neatbilstošs lietas faktiskajiem apstākļiem ir prasītāja apgalvojums, ka atbildētājs apzināti maldinājis prasītāju un negodprātīgi izmantojis prasītāja uzticēšanos. Neatbilst patiesībai prasītāja apgalvojums, ka prasītājs vairākas reizes bija atgādinājis atbildētājam par nesamaksātiem rēķiniem. Nekādu nesamaksāto rēķinu nav un neviens nav atgādinājis par nesamaksātiem rēķiniem.

Satversmes 105.pants nosaka, ka ikvienam ir tiesības uz īpašumu un šīs tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. To nosaka ari Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 1.protokola 1.pants, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 17.panta pirmā daļa, kas paredz, ka ikvienam ir tiesības uz likumīgi iegūtu īpašumu, kā arī to izmantot, ar to rīkoties un atstāt mantojumā.

Būdams pilntiesīgs automašīnas Crysler Voyager, identifikācijas Nr.C4GHN5M1RU536574, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, īpašnieks, pēc nokļūšanas ceļu satiksmes negadījumā, 2012.gada 08.februāri atbildētājs bija spiests nodot transportlīdzekli likvidācijai (transportlīdzekļa likvidācijas sertifikāts Nr.099570 izsniegts 08.02.2012).

Prasītājs ir pievienojis savai prasībai apstiprinājumu no /pers. D/, no kura prasītājs ir it kā nopircis automašīnu. Pirmkārt, nav nekādu apstiprinājumu tam, ka šo apstiprinājumu ir uzrakstījis un parakstījis tieši vācietis /pers. D/. Otrkārt, nav skaidrs kā šis pirkuma fakts var ietekmēt prasību. Uz atbildētāju nekādi neattiecas tas, par kādu summu prasītājs pats ir iegādājies automašīnu.

Saskaņā ar Civillikuma 2015.pantu, nav vajadzīgs, lai pirkuma maksa taisni atbilstu pirkuma priekšmeta vērtībai, un līgums paliek spēkā, kaut arī priekšmets būtu pārdots zem tā īstās vērtības vai virs tās. Bez tam jāievēro Civilprocesa likuma 1587.panta nosacījumi. Tas nozīmē, ka likums nedod pārdevējam tiesības atkāpties no *pacta sunt servanda* principa.

Prasītājs/pers. A/ un viņa pārstāvis /pers. B/ tiesas sēdē prasību uzturēja ar prasības pieteikumā norādīto pamatojumu, un papildus paskaidroja, ka puses vienojās par automašīnas pirkuma maksu EUR 600 un Ls 1000, no kuriem EUR 600 atbildētājs prasītājam samaksāja, bet Ls 1000 nesamaksāja, EUR 600 tika iztērēti automašīnas atmuitošanai un reģistrācijai. Automašīnas tehniskajam stāvoklim nav nozīmes pie pirkuma cenas samaksas. Automašīna bija atbilstošā tehniskā stāvoklī, ko paliecina arī tas, ka sekmīgi tika veikta tehniskā apskate.

Atbildētājs/pers. C/ tiesas sēdē prasību uzturēja ar rakstveida paskaidrojumos norādīto pamatojumu, un papildus paskaidroja, ka atbildētājs strādāja pie prasītāja un redzot, ka pie mājas ilgstoši stāv prasītāja automašīna, vēlējās to nopirkt, prasītājs piekrita to pārdot, puses 2009.gada rudenī sākumā vienojās par automašīnas pirkuma maksu nevis Ls 1000, bet EUR 1000, bet tā kā automašīna bija sliktā tehniskā stāvoklī, tad par EUR 600, no kuriem EUR 500 atbildētājs samaksāja prasītājam nekavējoties, tad tika veikta automašīnas reģistrācija uz atbildētāja vārda, pēc tam atbildētājs samaksāja prasītājam vēl EUR 100. Automašīna izrādījās sliktā tehniskā stāvoklī, motors bija pārkarsis un sabojāts, atbildētājs bija spiests automašīnu nodot remontā, mainīt detaļas, sēdekli, jo tas nekustējās. Par automašīnas slikto tehnisko stāvokli var liecināt vairāki liecinieki. Pēc avārijas automašīnai bija sasists viens lukturis, kuru atbildētājs nomainīja. Kopējais automašīnas tehniskais stāvoklis bija tik slikts, ka to nebija vērts to paturēt, līdz ar to tā tika likvidēta. Atbildētājs norādīja, ka pie vienošanās par automašīnas pirkumu liecinieku klātbūtnes nebija, tiesas sēdē pieaicināto liecinieci atbildētājs redz pirmo reizi. Atbildētājs uzskata, ka ir samaksājis prasītājam visu nolīgto automašīnas cenu un prasītāja prasība ir nepamatota.

Motīvu daļa

Izvērtējot prasības pieteikuma pamatojumu, argumentus un motīvus, rakstveida paskaidrojumus, uzklausot lietas dalībnieku paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudot lietas materiālus un novērtējot tos kopumā, prasība ir atzīstama par nepamatotu un noraidāmu sekojošu motīvu dēļ:

Pušu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.pantu, katrai pusei ir jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā atsaucas kā uz savu prasījumu un iebildumu pamatojumu. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 192.pantu, tiesa prasību izskata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Lietā nav strīda, ka 2009.gada 16.oktobrī starp pusēm noslēgts mutvārdu pirkuma līgums, ar kuru prasītājs pārdeva atbildētājam automašīnu Crysler Voyager, identifikācijas Nr.C4GHN5M1RU536574, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, un atbildētājs samaksājis prasītājam EUR600. Pirkuma līguma spēkā esamība nav apstrīdēta.

Strīds pastāv par pirkuma līguma noteikumiem - cenu un samaksas kārtību, taču prasība ir celta par līgumsaistību neizpildes parāda piedziņu.

Civillikuma 1511.pants paredz, ka līgums ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību.

Saskaņā ar Civillikuma 2004.pantu, pirkuma līgums uzskatāms par noslēgtu, kad abas puses vienojušās par pirkuma priekšmetu un maksu.

Saskaņā ar Civillikuma 1474.pantu, darījuma dalībnieki var apmierināties ar mutisku vienošanos, slēgt darījumu liecinieku klātbūtnē vai bez tiem, kā arī darīt to atklātībai zināmu vai ne. Saskaņā ar Civillikuma 1483.pantu, automašīnas pirkuma līgums nepieprasa rakstisku formu, līdz ar ko var secināt, ka mutvārdu līgums ir spēkā.

No liecinieces /pers. H/ tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka viņa ziemas laikā pildot darba pienākumus pie prasītāja dzirdējusi sarunu starp prasītāju un vēl vienu vīrieti, kas varēja būt atbildētājs, ka viņam vēl jāmaksā naudu, vīrieši strīdējušies, varēja dzirdēt divas summas - 600 un 1000 Ls. Ar minētajām liecībām nevar viennozīmīgi apstiprināt prasības pietikumā norādītā konkrētā transportlīdzekļa pirkuma līguma cenu. Līdz ar to liecības raksturo vienīgi pušu domstarpības, bet nepierāda līguma noslēgšanas faktu un pirkuma līguma būtiskās sastāvdaļas - līguma cenu un samaksas kārtību.

Kā izriet no lietas materiāliem, pušu mutvārdu pirkuma līgumā nebija vienošanās par likumā paredzēto nodokļu samaksu, veicot kustama īpašuma – automašīnas pirkumu, un nodokļu samaksa ne no vienas no pusēm arī faktiski netika veikta.

Lietā nav citu pierādījumu par pirkuma līguma maksu. Pušu paskaidrojumi par līguma maksu un samaksas kārtību atšķiras. Pirkuma līguma noslēgšanas fakts un tā esamība nav apstrīdēta. Saskaņā ar Civillikuma 1508.pantu, ja līguma noteikumi ir neskaidri, tie tulkojami- saudzīgākam iztulkojumam dodot priekšroku pret citiem un uz tā pamata priekšroka ir tam, kurš vismazāk saista parādnieku un kas, saskaņā ar Civillikuma 1507.pantu,iespējami atstāj līgumu spēkā esošu.

Tādējādi automašīnas Crysler Voyager, identifikācijas Nr.C4GHN5M1RU536574, valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/, 2009.gada pirkuma līgums atzīstams par izpildītu tajā apmērā, par kādu nav strīda - EUR600 apmērā. Prasītājs savu prasījumu par mutvārdu līguma izpildi Ls1000 apmērā nav pierādījis ar pierādījumiem lietā. Nav atzīstama par pierādītu līguma noteikums par pirkuma maksu prasībā norādītajā Ls 1000 apmērā un papildus izdevumiem EUR600 apmērā. Līdz ar to /pers. A/ prasība pret /pers. C/ par Ls 1000 parāda piedziņu noraidāma kā nepierādīta.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu, 97.pantu, 189.-194.pantu, 187.pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

/pers. A/ prasību pret /pers. C/ par parāda piedziņu – noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt divdesmit dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2014.gada 7.marta Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese *(personiskais paraksts)* G.Viļumsone

NORAKSTS PAREIZS

Rīgas Kurzemes rajona tiesas tiesnese G.Viļumsone

Rīgā, 2014.gada 7.martā